

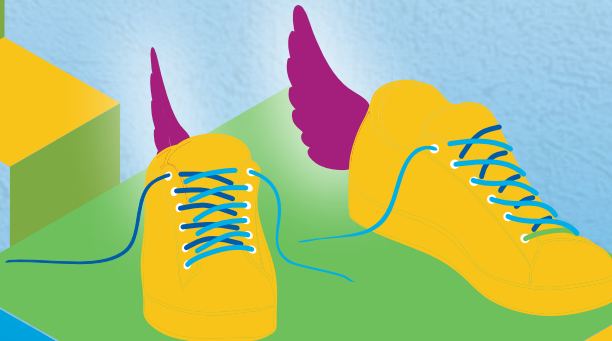

KYMMENEN ASKELTA

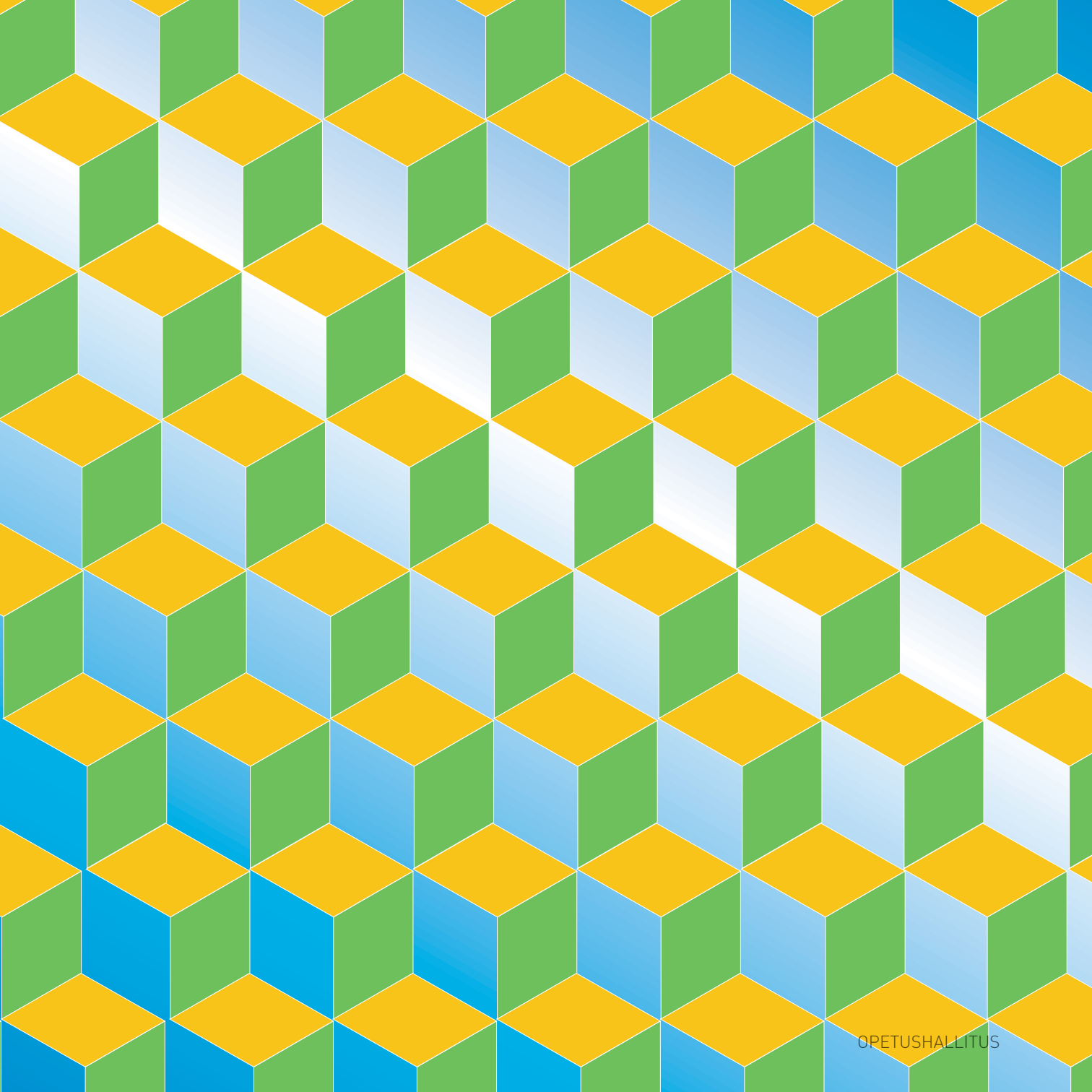
kansainvälisyyden
edistämiseen

Opas nuorten tieto-, neuvonta- ja ohjaustyöhön

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Tervetuloa edistämään nuorten kansainvälistymistä ja osaamisen kehittymistä

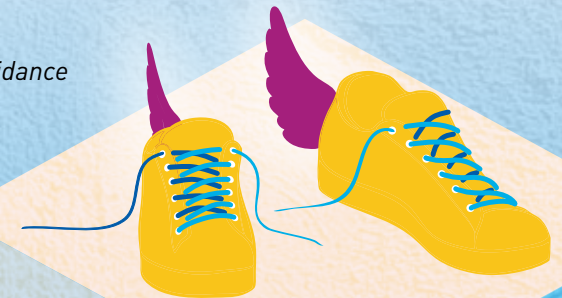
Kymmenen askelta kansainvälisyyden edistämiseen on opas nuorten tieto-, neuvonta- ja ohjaustyössä toimiville. Oppaaseen on koottu 10 askelta, jotka voit käydä läpi yksi kerrallaan pohtien niiden merkitystä omassa työssäsi. Osa askelista vaatii tietojen päivittämistä, osa on konkreettisia tekoja. Käymällä kaikki askeleet läpi löydät varmasti uusia keinoja edistää nuorten kansainvälistymistä.

Oppaan irtokansiksi on koottu kaikki kymmenen askelta yhteen huoneentauluun. Voit laittaa huoneentaulun vaikka työpaikkasi seinälle arjen sparraajaksi.

Opetushallitus tähtää toiminnassaan kansainvälisyyden tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuden lisääntymiseen. Siksi tämän oppaan erityisenä tavoitteena on tarjota kansainvälisyyttä kaikenlaisille nuorille – myös sellaisille, jotka jäävät usein kansainvälisten toimintojen ulkopuolelle. On todettu, että erityisen vaikuttavia kansainväliset jaksot ovat silloin, kun nuori pääsee kokeilemaan siipiään ensimmäistä kertaa.

Kansainvälisyys kuuluu kaikille!

Opetushallitus | Eurodesk ja Euroguidance

1 HAASTA AJATTELUA VÄLITÄ TIETOA

Kansainvälisyys kuuluu käytännössä kaikkien elämään. Kansainvälisyyttä on reppureissaaminen, nettipelit, Instagram, pakolaisuus, kansainvälinen partioleiri, vapaaehtoistyö ulkomailla, eri alojen kansainväliset tapahtumat, ilmastomielenosoitus, filippiiniläinen laivasiivooja, YouTube-tutoriaalit ja kotikaupungin kebabravintola. Koska kansainvälisyyttä on kaikkialla, on selvää, että me kaikki tarvitsemme kansainvälistä osaamista. Pintaa raaputtamalla lähes jokaiselta myös löytyy kansainvälistä osaamista. Sen sanoittamisessa vain saatetaan tarvita apua*.

Muista, että nuori voi ajatella, ettei kansainvälisyys kosketa häntä tai että kansainväliset vaihtoehdot eivät ole hänen ulottuvillaan. Sinun tehtäväsi on haastaa hänen ajatteluaan ja välittää tietoa.

Opiskelun ja työskentelyn rinnalla on monia muita kansainvälistymisen väyliä, jotka sopivat eri ikäisille ja erilaisissa elämäntilanteissa oleville nuorille. EU-rahoitteisissa liikkuvuusohjelmissa standarditukien lisäksi on keinoja erityistarpeisten nuorten osallistumisen tukemiseen. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi vammaisuudesta tai pitkäaikaissairaudesta koituvien lisäkulojen korvaamista, saattajan tai henkilökohtaisen avustajan kulojen korvaamista, vahvempaa ohjausta tai rahallista tukea muihin erityistarpeisiin.

* TYÖVÄLINEITÄ
KANSAINVÄLISEN
OSAAMISEN LÖYTÄMISEEN
JA SANOITTAMISEEN:
[WWW.OPH.FI/FI/
KEHITTAMINEN/
PIILOTETTU-OSAAMINEN](http://WWW.OPH.FI/FI/KEHITTAMINEN/PIILOTETTU-OSAAMINEN)

2 TUNNE toimijat

Tutustu kansainvälisiä vaihtoehtoja tarjoavien palveluiden ja järjestöjen tarjontaan. Ota selvää, mitkä toimijoista ovat aktiivisia omalla paikkakunnallasi tai

lähialueella. Paikallinen ja alueellinen verkostoituminen ja yhteistyö on tärkeä askel, kun selvittelet, mitä mahdollisuuksia omalla asiakaskunnallasi on.

VALTAKUNNALLISET TOIMIJAT

TYÖSKENTELY

- TE-palvelut / EURES ja Eka EURES
- Nordjobb

TYÖHARJOITTELU

- Allianssi / Ready for Life
- Maailmalle.net: tietoa rahoitusohjelmista
- EDUFI-harjoittelu korkeakouluopiskelijoille

VAPAAEHTOISTYÖ

- Maailmanvaihto
- Allianssin nuorisovaihto
- Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry

MUUT VÄLIVUOSIVAIHTOEHDOT

- Allianssin nuorisovaihto

ALUEELLISET TOIMIJAT

SUOMEN NUORISOKESKUKSET

- Paljon EU-rahoitteista kansainvälistä toimintaa, mm. lyhyitä nuorisovaihtoja ja vapaaehtoispalvelua

PAIKALLISET TOIMIJAT

- Nuorisopalvelut, seurakunnat
- 4H-yhdistys, CISV, Lions, Rotarit jne, SPR, YK-nuoret, Pohjola-Norden, Partio, NMKY jne.

HAKUKONEET

- WWOOF World Wide Opportunities on Organic Farms
- Work Away - community for sustainable travel and cultural exchange

EURODESK OPPORTUNITY FINDER

- Harjoittelu eurooppalaisissa virastoissa ja instituutioissa
- Kansainväliset apurahaohjelmat ja kilpailut

3

KEHITÄ osaamistasi

Seuraamalla somekanaviamme ja tilaamalla uutiskirjeemme, pysyt ajan tasalla ja saat tietoa esimerkiksi avoimista koulutuksista.

@eurodeskfinland

@EuroguidanceFI.

Uutiskirjeiden tilaus: uutiskirje.oph.fi/

Älä epäröi olla meihin yhteydessä ja pyytää neuvoja. Yhteydenotot auttavat meitä kehittämään palveluitamme.

Usein paras tapa innostaa muita kansainvälistymään on hankkia itse kansainvälisiä kokemuksia. Kun on kokenut kansainvälisyyden riemut ja tuskat, on helpompaa myötäelää nuoren rinnalla. Omakohtainen kokemus tuo aiheesta puhumiseen varmuutta ja auttaa sanoittamaan kansainvälisyyden hyötyjä.

OSALLISTU KOULUTUKSIIN

Esimerkiksi:

- Opetushallituksen Maailmalle-koulutuspäivä
- Koordinaatin YoMIM

Euroguidancen, Eurodeskin ja EU:n nuoriso-ohjelmien koulutukset löydät Opetushallituksen verkkosivuilta oph.fi/tapahtumakalenteri

OTA KÄYTTÖÖN MATERIAALIT JA MENETELMÄT

- oph.fi/euroguidance
- oph.fi/eurodesk

TUTUSTU TIETOLÄHTEISIIN

- Opetushallituksen Maailmalle-net-palvelu: maailmalle.net
- Euroopan nuorisoportaali: europa.eu/youth
- eurodesk.eu
- euroguidance.eu

4 TUO tieto näkyville

Käykö toimitiloissanne nuoria? Missä nuoret odottavat, hengaavat tai mistä he kulkevat ohi? Aseta kävijöiden näkyville esitteitä, postereita, paikallislehdistä leikattuja ja lehtiartikkeleita tai blogipostauksia, joissa kerrotaan kansainvälisistä vaihtoehtoista ja kokemuksista. Käytä luovuuttasi. Altista nuori tiedolle vaikka teippaamalla sitä vessan seinään!

Internetissä nuorilla on periaatteessa ulottuvillaan kaikki maailman tieto. Luotettavan tiedon sekä itselle ja omalle rahapussille sopivien vaihtoehtojen löytäminen itsenäisesti voi kuitenkin olla vaikeaa. Vaihtoehtoja on paljon, tieto pirstaleista ja kieli vaikeaa ymmärtää, jolloin eri vaihtoehtojen vertailusta tulee haastavaa.

Parhaiten nuoret tavoittavat toimijat, joilla on isoimmat markkinointibudjetit. Kuntien, nuorisokeskusten, oppilaitosten ja erilaisten järjestöjen viestit pärjäävät huonosti tässä kilpailussa, eikä tieto tuetuista tai muuten ei-kaupallisista kansainvälisistä mahdollisuuksista välttämättä tavoita kovin suurta joukkoa nuoria.

Auta siis nuoria löytämään edulliset kansainväliset mahdollisuudet ja nuorisoalan toimijoita tavoittamaan nuoret.

5 VIRITÄ verkko viestinnän välineeksi

Verkko on nuorille viestimässä oiva kumppani. Muutama olennaiseen asiaan keskittymällä saa jo paljon aikaiseksi.

VERKKOSIVUT

Muutama hyvä linkki on helpompi ratkaisu kuin jatkuvaa päivittämistä vaativat yksityiskohtaiset tekstit.

Aloita näistä:

- Opetushallituksen Maailmalle.net-palvelu: **maailmalle.net**
- Euroopan nuorisoportaali: **europa.eu/youth**
- Eurodesk Opportunity Finder: **programmes.eurodesk.eu**

SOSIAALINEN MEDIA

Sosiaalisen median ei tarvitse olla täysin omaa tuotantoa, vaan voit jakaa siellä muiden postauksia. Seuraa mielenkiintoisia toimijoita, tykkää / kommentoi postauksia näkyvyyden lisäämiseksi ja jaa kiinnostavaa tietoa omassa kanavissasi. Seuraa myös maailmalla olevien nuorten blogeja ja sometilejä, jotta saat käytännön tietoa suoraan nuorilta.

AHDISTAAKO? ETKÖ OSAA REPOSTATA INSTASSA? Koulutusta verkkoviestinnän haltuun ottamiseen on tarjolla paljon. Tutustu esimerkiksi Verken tai Koordinaatin koulutustarjontaan. Tai lähde kansainväliselle Erasmus+-ohjelman rahoittamalle digitaalisen nuorisotyön kurssille. Muista myös, että YouTubeista löytyy ratkaisu moneen internetpulmaan.

6

TOISTA, TOISTA JA OSALLISTA!

Toisto on yksi tehokkaimmista viestinnän keinoista.

Tämä pätee myös kansainvälisyyden merkityksestä ja kansainvälisistä mahdollisuuksista viestimiseen. Kerran sanottu tai kirjoitettu ei välttämättä tarkoita, että viesti olisi vielä mennyt perille. Mitä vaikeampi viesti on vastaanottaa, sitä enemmän toistoja tarvitaan. Kansainvälisistä mahdollisuuksista on hyvä kertoa myös muille nuorten elämään vaikuttaville ihmisille: opettajille, päättäjille, vanhemmille, viranomaisille ja omille ammatillisille verkostoille.

Tuo kansainvälisyyttä esille tilanteessa kuin tilanteessa, monenlaisille ihmisille ja monenlaisin keinoin, vaikkeet olisikaan ihan varma, että juuri näiden ihmisten pitää kuulla sanottavasi juuri nyt. Pienten siementen kylväminen voi alkaa kantaa hedelmää vasta monen vuoden jälkeen. Sytytä kipinä kansainvälisyyteen ja tiedon hankkimiseen! Jokin 15-vuotiaana kuultu etäisesti kiinnostava ajatus voi realisoitua toiminnaksi 19-vuotiaana, kun edessä on välivuosi.

Toista siis urheasti sanomaasi. Niin muutkin vaikuttavat viestijät tekevät. Kun vielä otat nuoret mukaan suunnittelemaan ja toteuttamaan viestintää, viestisi on kiinnostavampi ja vaikuttavampi kuin Michelle ja Barack Obama yhdessä.

OPETUSHALLITUS

7

JÄRJESTÄ tapahtuma

Joskus offline on parempi kuin online.

Järjestä kansainvälisiä mahdollisuuksia markkinoiva tapahtuma samaan tapaan kuin rekryointitapahtuma. Tai tuo kansainväliset vaihtoehdot mukaan osaksi rekryointitapahtumaa. Ota nuoret mukaan suunnitteluun jo alkuvaiheessa.

Ota yhteyttä kansainvälisiä mahdollisuuksia (työ, harjoittelu, vapaaehtoistyö, opiskelu, kielikurssit ja kansainvälinen nuorisotyö*) tarjoaviin organisaatioihin. Kysy, miten he voisivat osallistua tapahtumaanne. Vaikka organisaation työntekijä ei pääsisikään paikalle, saattaa Skype-yhteys, chatti, Insta-live tai muu teknologiaa hyödyntävä osallistuminen onnistua. Kokeile rohkeasti.

Kutsu paikalle maailmalla olleita nuoria kertomaan omista kokemuksistaan! Toisten nuorten kokemukset vaikkevat ja tuovat abstraktin aiheen lähemmäksi**. Luo tilanteesta vuorovaihtuinen ja mahdollisimman rento sekä maailmalla olleille että sinne pyrkiville. Lisäksi voit tilata jaettavaksi esitteitä ja muuta markkointimateriaalia***.

4/2020

* LISÄTIETOA ERI VAIHTOEHDOSTA LÖYDÄT ESIMERKIKSI [MAAILMALLE.NETISTÄ](https://maailmalle.netista/).

** EU:N NUORISO-OHJELMIEN VERTAISTIEDOTTAJAT LÖYDÄT OSOITTEESTA [EUROPEERSFINLAND.NET](https://europeersfinland.net).

*** ESITTEITÄ VOIT TILATA KANSAINVÄLISIÄ VAIHTOJA JÄRJESTÄVILTÄ ORGANISAATIOILTA JA EURODESKISTÄ.

8 ETSI nuoren kanssa yksilöllinen polku maailmalle

Kansainvälisyydessä ei ole one size fits all –ratkaisuja. Maailmalle lähtemiseen tarvitaan usein hyvinkin henkilökohtaista ohjausta, jotta lähteminen oli tarkoituksenmukaista ja turvallista nuorelle.

Käykää yhdessä läpi erilaisia vaihtoehtoja. Kohtaa ja kuuntele. Esitä kysymyksiä: Mitä nuori lähtee maailmalta hakemaan? Milloin ja minne hän haluaisi lähteä? Onko lähtemiseen omaa rahaa vai onko jokin rahoitettu ohjelma ainoa vaihtoehto? Millaista osaamista ja kielitaitoa hänellä on? Onko nuori ollut ennen ulkomailla ja millaisia kulttuurienvälisiä valmiuksia hänellä on? Sujuuko matkustaminen ja elämä itsenäisesti? Tukevatko läheiset nuoren ajatusta lähdöstä? Onko nuori hankkinut jo tietoa, mitä hän on löytänyt ja kuinka luotettavilta tietolähteet vaikuttavat? Onko hän tietoinen kulttuurishokista?

On tärkeää selvittää, millaisia odotuksia nuorella on ja kuinka realistisia ne ovat. Kyselemisen tarkoitus ei ole tyrmätä ideaa, vaan kartoittaa nuoren tilannetta ja valmiuksia.

Sinun ei tarvitse olla kansainvälisyyden asiantuntija käydäksesi yllä kuvattua alkukeskustelua nuoren kanssa. Kun lähtötilanne on selvillä, voit ohjata nuoren sinne, mistä hän saa itselleen sopivista vaihtoehdoista tarkempaa tietoa.

Kyselemällä ja tietoa hakemalla laajennat myös omaa asiantuntijuuttasi. Sinulla ei tarvitse olla valmiita vastauksia. Tiedon hakeminen nuoren kanssa yhdessä on hyvä tilaisuus lisätä myös nuoren informaatiolukutaitoa.

9 AUTA selättämään esteet

Kansainvälisyyden tiellä voi olla monenlaisia esteitä. Suurimman osan niistä voi kuitenkin ylittää, kun nuoren tukena on osaavia ammattilaisia.

Usein hankalimpia ovat erilaiset byrokraattiset esteet. Tuki- ja viranomaisviidakossa selviämiseen tarvitaan joskus moniammatillista yhteistyötä, sinnikästä kansainvälisen jakson hyötyjen esiintuomista ja paljon hyvää tahtoa.

Toinen tyypillinen este on nuoreen iskevä uskonpuute, joka voi johtua heikosta itsetunnosta, peloista, läheisten tuen puutteesta tai muista ihmissuhdekierroista. Tällaisissa tapauksissa ulkopuolisen ammattilaisen tuki on kultaakin kalliimpaa*. Suunniteltua aiemman kotiinpaluunkaan ei tarvitse olla epäonnistumista, vaan se voi olla arvokas oppimiskokemus.

Kaikissa tilanteissa lähtö ei ole hyvä idea. Esimerkiksi hoitamaton päihderiippuvuus, akuutit mielenterveysongelmat tai muu vaativa elämäntilanne ovat taakkoja, joiden painaessa selkää ei kannata maailmalle suunnata. Haaveita ei kuitenkaan tarvitse heittää lopullisesti, vaan riittävästi kuntouduttuaan nuori voi osallistua esimerkiksi nuorisovaihtoon tai vapaaehtoispalveluun.

* [OPH.FI/EUROGUIDANCE](https://oph.fi/euroguidance)

LÖYDÄT SEKÄ OHJAAJALLE ETTÄ NUORELLE TYÖVÄLINEITÄ ESTEIDEN KÄSITTELEMISEEN

10 HAE rahoitusta kansainväliseen toimintaan

Hakemalla rahoitusta kansainväliseen toimintaan organisaatio voi itse määrittellä, millaisia kansainvälisiä vaihtoja se tarjoaa nuorille. Tällöin nuorta ei tarvitse ohjata toisaalle, vaan nuori voi toteuttaa kansainvälisen vaihtojakson tuttujen ja turvallisten raamien sisällä. Tämä on erityisen arvokasta silloin, kun nuori on epävarma ja kaipaa jatkuvaa tukea.

Itse tekemällä pääsee varmistamaan toiminnan laadun, tutustumaan vaihtokohteisiin, räätälöimään vaihdot nuorten tarpeita vastaaviksi ja kerryttämään omaa kansainvälistä kokemustaan.

Matalan kynnyksen vaihtojen toteuttaminen lisää kansainvälisyyden tasa-arvoa ja rakentaa niihin osallistuvien nuorten tulevaisuutta. Suomessa on hyviä esimerkkejä muun muassa mielenterveyskuntoutujaryhmien välisistä nuorisovaihdoista ja työpajajakson lopuksi tehdyistä vapaaehtoispalveluista.

RAHOITUSOHJELMIA KOULUN
ULKOPUOLELLA TAPAHTUVAAN
KANSAINVÄLISTYMISEEN:

EUROOPAN
SOLIDAARISUUSJOUKOT

- Vapaaehtoispalvelu
- Harjoittelu ja työ

ERASMUS+ YOUTH IN ACTION

- Nuorisovaihdot
- Nuorisodialogi

Tieto-, neuvonta- ja ohjausalan kansainvälistämis- palvelut Opetushallituksessa

Maailmalle.net-palveluun on koottu tietoa ja kokemuksia nuorten kansainvälistymismahdollisuuksista eri elämänvaiheissa. Palvelu sopii myös työvälineeksi ohjaus- ja neuvontatyöhön.

Eurodesk on eurooppalainen nuorisotiedotusverkosto, joka jakaa tietoa kansainvälisistä mahdollisuuksista sekä suoraan nuorille että nuorten parissa toimiville. Suomen Eurodesk keskittyy nuorten kansainvälisiin mahdollisuuksiin koulun ulkopuolella eli esimerkiksi nivelvaiheissa sekä harrastus- ja kansalaistoiminnassa.

Euroguidance on eurooppalainen verkosto, joka edistää ohjausalan kansainvälistymistä. Suomen Euroguidance välittää tietoa ja kouluttaa ohjausalan ammattilaisia, jotta he voivat neuvoa ja ohjata asiakkaitaan hankkimaan kansainvälistä osaamista sekä Suomessa että ulkomailla.

Alan ammattilaisille tarjoamme tietoa, neuvontaa, koulutusta ja työkaluja omassa työssä hyödynnettäväksi. Lisäksi luomme alan toimijoille itselleen mahdollisuuksia kansainvälistyä ja kehittää osaamista eurooppalaisessa kontekstissa.

Oppaan toteutus:

Euroguidance, Eurodesk ja Lahden Ohjaamo

Taitto ja kuvitus:

Laura Mellanen

Erasmus+

eurodesk

